

DENTAL AND MEDICAL PROBLEMS

QUARTERLY

2009, Vol. 46, No. 2 (April–June)

Publisher

Official Organ Wrocław Medical University
and Polish Stomatological Association

Editor-in-Chief

TOMASZ KONOPKA

Vice-Editor-in-Chief

HALINA PANEK

Secretary

ANNA PARADOWSKA

International Editorial Board

MARIA BUSCEMI (Palermo, Italy), JOSÉ DURAN VON ARX (Barcelona, Spain),
UWE ECKELT (Dresden, Germany), THOMAS GEDRANGE (Greifswald, Germany),
KRYSZYNA KONOPKA (San Francisco, USA), PIERRE LAFFORGUE (Lille, France),
CHARLES PILIPILI (Louvain, Belgium), ALINA PŪRIENĖ (Vilnius, Lithuania),
YAROSLAV ZABLOTSKY (Lviv, Ukraine)

Editorial Board

TERESA BACHANEK (Lublin), ZDZISŁAW BEREZNOWSKI (Gdańsk),
TADEUSZ CIEŚLIK (Katowice), MARIA CHOMYSZYN-GAJEWSKA (Kraków),
RENATA GÓRSKA (Warszawa) MICHAŁ JELEŃ (Wrocław), URSZULA KACZMAREK (Wrocław),
Beata Kawala (Wrocław), KAZIMIERZ KOBUS (Polanica-Zdrój), ZDZISŁAW KRYSIŃSKI
(Poznań), TADEUSZ F. KRZEMIŃSKI (Katowice), MARIUSZ LIPSKI (Szczecin),
STANISŁAW MAJEWSKI (Kraków), LESZEK PARADOWSKI (Wrocław),
AGNIESZKA PISULSKA-OTREMBA (Katowice), BOGUMIŁ PŁONKA (Wrocław),
STANISŁAW POTOCZEK (Wrocław), JERZY SOKALSKI (Poznań), JACEK C. SZEPIETOWSKI
(Wrocław), STANISŁAW SZYMANIEC (Wrocław), TOMASZ TOMASZEWSKI (Lublin),
DANUTA WASZKIEL (Białystok) GRAŻYNA WILK (Szczecin), STEFAN WŁOCH (Poznań),
JAN WNUKIEWICZ (Wrocław), MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA (Łódź),
WANDA WOJTKIEWICZ-ROK (Wrocław), ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warszawa),
DARIUSZ WOŁOWIEC (Wrocław), MAREK ZIĘTEK (Wrocław)

Technical Editorship

MARIOLA ABKOWICZ, DAGMARA DROZD, WOJCIECH KOWALSKI, HELENA ŚNIEŻYK

Address of Editorial Office

MAŁGORZATA KUNIEWSKA-KAUCZ
ul. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław
tel./fax: +48 71 784 00 32
e-mail: nw@wyd.am.wroc.pl

Address of Publisher

MARIOLA ABKOWICZ
ul. Krakowska 26, 50-425 Wrocław
tel./fax: +48 71 784 02 64
e-mail: dmp@stom.am.wroc.pl

KOMUNIKAT

Komisja w składzie: prof. dr hab. Bogumił Płonka, prof. dr hab. Stanisław Potoczek, dr Hanna Gerber oraz prof. dr hab. Tomasz Konopka przyznała wyróżnienia za najlepsze prace opublikowane w „Dental and Medical Problems” w 2008 roku.

W kategorii **najlepsza praca oryginalna** wyróżnienie przyznano Autorom:

Annie Marii Mauro, Marii Buscemi, Angelo Leone oraz **Aldo Gerbino** za pracę: *Znaczenie metalo-proteinaz macierzy 2, 9 (MMP-2, -9), orfaniny FQ i innych peptydów dla napięcia naczyniowego ludzkiej pępowiny przy porodzie o czasie.*

W kategorii **debiut publikacyjny** wyróżnienia nie przyznano.

Redakcja „Dental and Medical Problems” wyróżnionym Autorom składa serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów w pracy naukowej.

COMMUNICATION

The committee consisting of: Prof. Bogumił Płonka, Prof. Stanisław Potoczek, Dr Hanna Gerber and Prof. Tomasz Konopka awarded the best papers published in 2008 in “Dental and Medical Problems”.

The award in the category of the **best original study** was granted to:

Anna Maria Mauro, Maria Buscemi, Angelo Leone, Aldo Gerbino for their paper: *Role of Matrix Metalloproteinases 2, 9 (MMP-2, -9), Orphanin FQ and Others Peptides in Vascular Tone of Human Umbilical Cord at Term.*

The award in the category of the **published debut** was not granted.

The Editorial Board of “Dental and Medical Problems” congratulates awarded Authors and wishes further success in their research.

To order “Dental and Medical Problems” subscription please contact:

Zamówienia na prenumeratę „Dental and Medical Problems” należy składać pod adresem:

MARIOLA ABKOWICZ
ul. Krakowska 26
50-425 Wrocław
tel./fax: +48 71 784 02 64
e-mail: dmp@stom.am.wroc.pl

Cena rocznika wynosi 160 PLN.

Annual subscription price is 50 EUR.

account number: PKO BP I/O we Wrocławiu

numer konta: 241020 5226 0000 6602 0024 7478

© Copyright

Manuscripts accepted for publication become the property of “Dental and Medical Problems” which is copyrighted by Wrocław Medical University and Polish Stomatological Association. The manuscripts cannot be published in whole or in part without the permission of the Editor.

© Copyright

Maszynopis zakwalifikowany do druku staje się własnością „Dental and Medical Problems”, którego prawa posiada Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz Polskie Towarzystwo Stomatologiczne. Artykuły nie mogą być publikowane w całości lub w częściach bez zgody Wydawcy.

Strona internetowa czasopisma i streszczenia: www.dmp.stom.am.wroc.pl

Punktacja: ocena parametryczna czasopism Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za 2008 rok – 4 pkt, Index Copernicus – 5,66 pkt

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szłapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa im. S. Kulczyńskiego Sp. z o.o.

Nakład: 300 egz.

Contents

Introduction – Magdalena Wochna-Sobańska

Editorial

Maria Wierzbicka, Urszula Kaczmarek: Tendency of Caries Disease in 12-Year-Old Children on the Basis of the Monitoring Surveys of Oral Health Condition. Do Polish Children Have a Chances to Reach the National and European Goals of Oral Health?

Original Papers

Katarzyna Emerich, Jacek Wyszowski: Oral Health Prevention in View of Polish Pediatricians
Magdalena Warsz, Katarzyna Rudnicka-Siwiek: The Estimation of Masticatory System State at Children Aged 9–11 without School Dental Rooms from Lublin Area

Lidia Postek-Stefańska, Justyna Kalacińska, Agnieszka Waclawczyk, Paweł Kupczyński: Oral Health Status in Patients with Coeliac Disease

Ilona Wieczkowska, Krystyna Lisiecka: Oral Health Condition in Deaf and Hard of Hearing Children in West Pomeranian Region

Aneta Adamowicz, Anna Bręborowicz, Maria Borysewicz-Lewicka: Dental Erosion in Children with Asthma

Dorota Krawczyk, Maria Mielnik-Błaszczak: Caries Reduction in Permanent Teeth Resulting from Individual Caries Prophylaxis in Adolescents Aged 15–17

Joanna Chłapowska, Bartosz Liweń, Tamara Pawlaczyk-Kamieńska, Dorota Burchardt: Dental Caries in School Young People from Poznań Included and Not Included in the Program of Supervised Brushing with Fluoridated Preparation

Dorota Krawczyk: Permanent Tooth Caries and the Bacterial Count in Saliva

Lidia Postek-Stefańska, Tomasz Mazur, Iwona Wysoczańska-Jankowicz, Marzena Bąk-Kuś, Anna Mertas, Elżbieta Bobela, Wojciech Król: Quality Assessment of Bacterial Microflora in Root Canals Before and After Root Canal Treatment

Maria Mielnik-Błaszczak, Anna Ziolo, Magdalena Jałozza, Sylwia Mischczuk: An Analysis of the Causes and Methods of Endodontic Treatment of Immature Permanent Teeth

Beata Wilk-Sieczak, Elżbieta Dryll: The Participation of the Little Child Mother's in the Programme of Adaptation to Dental Treatment as a Precondition of Its Effectiveness

Małgorzata H.J. Sikorska, Maria Mielnik-Błaszczak, Monika Janus: The Evaluation of Oral Hygiene Habits in Patients with Occurrence of Anti-*Helicobacter pylori* IgG Antibodies in Saliva

Maria Mielnik-Błaszczak, Agnieszka Skawińska, Monika Janus, Anna Struska, Artur Michałowski: The Evaluation of Oral Hygiene State in Children Affected with Epilepsy from Lublin

Tamara Pawlaczyk-Kamieńska, Maria Borysewicz-Lewicka: Dental Deposit Occurrence in 12-Years-Old Children Living in Multiurban Environment

Clinical Case

Lidia Postek-Stefańska, Anna Jodłowska, Iwona Wysoczańska-Jankowicz: Application of the Mineral Trioxide Aggregate (MTA) in Apexification – Case Reports

Barbara Lempe, Marta Markunina: Using of Mineral Trioxide Aggregate (MTA) in Root Fracture Treatment – Case Report

Maria Mielnik-Błaszczak, Artur Michałowski: Posttraumatic External Apical Root Resorption – Case and Treatment Report

Spis treści

Wstęp – Magdalena Wochna-Sobańska

Artykuł redakcyjny

Maria Wierzbicka, Urszula Kaczmarek: Trend choroby próchnicowej u 12-letnich dzieci na podstawie badań monitoringowych stanu zdrowia jamy ustnej. Czy polskie dzieci mają szansę na osiągnięcie narodowego i europejskiego celu zdrowia jamy ustnej?

Prace oryginalne

Katarzyna Emerich, Jacek Wyszowski: Profilaktyka chorób jamy ustnej w świadomości pediatrów polskich

Magdalena Warsz, Katarzyna Rudnicka-Siwiek: Ocena stanu narządu żucia u 9–11 letnich dzieci pozabawionych szkolnych gabinetów stomatologicznych z okolic Lublina

Lidia Postek-Stefańska, Justyna Kalacińska, Agnieszka Waćlawczyk, Paweł Kupczyński: Stan zdrowia jamy ustnej u pacjentów z celiakią

Ilona Wieczkowska, Krystyna Lisiecka: Stan narządu żucia dzieci niesłyszących i słabo-słyszących w województwie zachodniopomorskim

Aneta Adamowicz, Anna Bręborowicz, Maria Borysewicz-Lewicka: Erozje zębów u dzieci z astmą oskrzelową

Dorota Krawczyk, Maria Mielnik-Błaszczak: Redukcja próchnicy zębów stałych u młodzieży 15–17 letniej w wyniku indywidualnej profilaktyki przeciwpróchnicowej

Joanna Chłapowska, Bartosz Liweń, Tamara Pawlaczyk-Kamieńska, Dorota Burchardt: Choroba próchnicowa u młodzieży szkolnej Poznania objętej i nieobjętej nadzorowanym szczotkowaniem zębów preparatami fluorkowymi

Dorota Krawczyk: Próchnica zębów stałych a liczebność kolonii bakteryjnych w ślinie

Lidia Postek-Stefańska, Tomasz Mazur, Iwona Wysoczańska-Jankowicz, Marzena Bąk-Kuś, Anna Mertas, Elżbieta Bobela, Wojciech Król: Ocena jakościowa mikroflory bakteryjnej zasiedlającej kanały korzeniowe przed i po leczeniu endodontycznym

Maria Mielnik-Błaszczak, Anna Ziolo, Magdalena Jałozza, Sylwia Miszczuk: Analiza przyczyn i metod leczenia endodontycznego zębów stałych z niezakończonym rozwojem

Beata Wilk-Sieczak, Elżbieta Dryll: Uczestnictwo matki małego dziecka w programie adaptacji do leczenia dentystycznego jako warunek jego skuteczności

Małgorzata H.J. Sikorska, Maria Mielnik-Błaszczak, Monika Janus: Ocena nawyków higieny jamy ustnej u pacjentów z przeciwciałami IgG dla *Helicobacter pylori* w ślinie

Maria Mielnik-Błaszczak, Agnieszka Skawińska, Monika Janus, Anna Struska, Artur Michałowski: Ocena stanu higieny jamy ustnej w grupie lubelskich dzieci z padaczką

Tamara Pawlaczyk-Kamieńska, Maria Borysewicz-Lewicka: Występowanie złogów nazębnych u 12-latków zamieszkujących środowisko wielkomiejskie

Prace kazuistyczne

Lidia Postek-Stefańska, Anna Jodłowska, Iwona Wysoczańska-Jankowicz: Zastosowanie Mineral Trioxide Aggregate (MTA) w procedurze apeksyfikacji – opis przypadków

Barbara Lempe, Marta Markunina: Zastosowanie Mineral Trioxide Aggregate (MTA) w leczeniu złamanego korzenia zęba – opis przypadku

Maria Mielnik-Błaszczak, Artur Michałowski: Pourazowa resorpcja zewnętrzna korzenia zęba – opis przypadku i metody leczenia

Introduction

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

Mamy przed sobą wyjątkowy numer czasopisma *Dental and Medical Problems*. Z inicjatywy Zarządu Sekcji Stomatologii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego oraz dzięki uprzejmości Redaktora Naczelnego zawiera on prace z niemal wszystkich ośrodków akademickich w Polsce zajmujących się stomatologią dziecięcą.

W tym numerze zostaną opublikowane prace epidemiologiczne, kliniczne, opisy ciekawych przypadków. Sądzę, że każdy czytelnik znajdzie coś interesującego dla siebie. Szczególnie gorąco polecam lekturę tego numeru pedodontom oraz lekarzom w trakcie specjalizacji ze stomatologii dziecięcej. Specjalizacja ta nie jest właściwie doceniana. Jest trudna ze względu na szczególnego pacjenta, jakim jest dziecko, wymaga specjalnych predyspozycji od lekarza oraz podstawowej wiedzy z różnych gałęzi medycyny, głównie z pediatrii. Stomatolog dziecięcy bardzo często jako pierwszy może zauważyć w jamie ustnej dziecka objawy chorób ogólnych i właściwie ukierunkować dalsze postępowanie diagnostyczne.

Znaczenie stomatologii dziecięcej dla ochrony zdrowia dziecka doceniał inicjator powołania Sekcji Stomatologii Dziecięcej PTS prof. Kazimierz Dominik z Krakowa. Pod takim właśnie tytułem odbył się I Zjazd Naukowo-Organizacyjny Sekcji w czerwcu 1970 roku. Przewodniczącą Zarządu Sekcji została doc. Katarzyna Grodzka z Warszawy. W następnych latach przewodniczyli Zarządowi Sekcji profesorowie: Krystyna Badzian-Kobos z Łodzi, Lesław Wójciak z Poznania, Krystyna Fetkowska-Mielnik z Lublina, Magdalena Wochna-Sobańska z Łodzi. Obecnie Przewodniczącą Zarządu Sekcji jest prof. Maria Borysewicz-Lewicka z Poznania.

W okresie swojej działalności Sekcja Stomatologii Dziecięcej PTS zorganizowała 12 ogólnopolskich zjazdów oraz kilka konferencji i sesji w ramach kongresów. O problemach, jakie znajdowały się w centrum zainteresowań członków sekcji najlepiej świadczą głównie tematy zjazdów. Oto niektóre z nich: *Urazowość w zakresie układu twarzowo-szczękowo-zębowego u dzieci*, *Optymalizacja opieki stomatologicznej nad dziećmi i młodzieżą*, *Problemy opieki stomatologicznej nad dziećmi specjalnej troski* oraz *Współpraca lekarza pedodonta z innymi specjalistami*.

Nawiązując do historii stomatologii dziecięcej w naszym kraju, trzeba wymienić osoby, które należą do grona najbardziej zasłużonych dla jej rozwoju. Są to: prof. Maria Szpringer-Nodzak – autorka podręcznika *Stomatologia Wieku Rozwojowego*, prof. Zofia Knychalska-Karwan – autorka podręcznika *Stomatologia zachowawcza wieku rozwojowego*, prof. Maria Barańska-Gachowska – autorka monografii *Endodoncja wieku rozwojowego i dojrzałego* oraz obecny konsultant krajowy w dziedzinie stomatologii dziecięcej prof. Barbara Adamowicz-Klepalska.

Wszystkich lekarzy pedodontów oraz lekarzy dentystów zainteresowanych tematyką zintegrowanej stomatologii dziecięcej serdecznie zapraszam na sesje poświęcone tym zagadnieniom w ramach XI Kongresu Stomatologów Polskim we Wrocławiu w dniach 25–27 czerwca 2009 r. Będzie wówczas okazja do spotkania i dyskusji z autorami większości prac opublikowanych w tym numerze *Dental and Medical Problems*.

Magdalena Wochna-Sobańska